

Ο κοινωνικός θάνατος

[Ορθοδοξία](#) / [Πνευματική ζωή](#)

[Πρωτοπρεσβύτερος Θεμιστοκλής Μουρτζανός, Δρ. Θεολογίας](#)

«Ἴδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθε, τρέμουσα ἦλθε καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ δι' ἣν αἰτίαν ἤψατο αὐτοῦ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Θάρσει, θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· πορεύου εἰς εἰρήνην» (Λουκ. 8, 47-48). Μόλις ἡ γυναίκα εἶδε ὅτι δὲν ξέφυγε τὴν προσοχή του, ἦρθε τρέμοντας κι ἔπεσε στὰ πόδια του καὶ μπροστὰ σ' ὅλο τὸν κόσμο τοῦ εἶπε γιὰ ποιά αἰτία τὸν ἄγγιξε κι ὅτι εἶχε γιαντρευτεῖ ἀμέσως. Ἐκεῖνος τῆς εἶπε· «Θάρρος, κόρη μου, ἡ πίστη σου σὲ ἔσωσε· πήγαινε στὸ καλό».

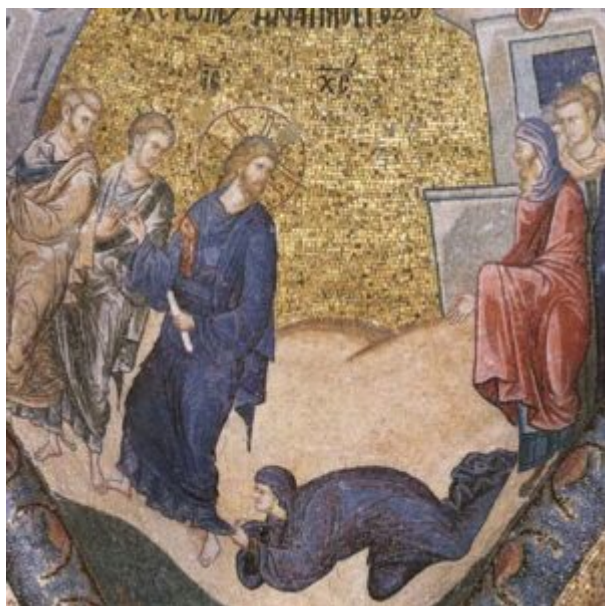
Μια γυναίκα η οποία είχε καταδικαστεί σε κοινωνικό θάνατο, διότι δεν μπορούσε να παντρευτεί και να κάνει παιδιά, όπως ήταν η νοοτροπία της εποχής της, καθότι η αιμορραγία που είχε δεν της το επέτρεπε, πλησιάζει και αγγίζει στα κρυφά τον Χριστό και θεραπεύεται. Κι ενώ θα περιμέναμε ο Χριστός να σεβαστεί την επιθυμία της διακριτικότητας και την ταπείνωση της γυναίκας αυτής, εντούτοις, βλέπουμε τον Κύριο να ζητά δημόσια να φανερωθεί αυτή που γιαντρεύτηκε. Δεν είχε ανάγκη ο Χριστός από επίδειξη των ικανοτήτων του. Ήθελε όμως να δείξει ότι εκτός από

την υγεία που της προσέφερε, την ανέστησε ακριβώς από τον κοινωνικό θάνατο τον οποίο η γυναίκα υφίστατο. Γι' αυτό και την καλεί να αναγγείλει δημόσια την ίασή της, ώστε να το μάθουν όλοι όσοι την είχαν στο περιθώριο, ακολουθώντας το ρεύμα της εποχής. Και δημόσια ο Χριστός αναγγέλλει ότι η πίστη ήταν το κλειδί της σωτηρίας της από αυτό το είδος του θανάτου, όπως η πίστη είναι το κλειδί της σωτηρίας από κάθε μορφή θανάτου.

Ο κοινωνικός θάνατος έχει να κάνει με την αδυναμία του ανθρώπου να ακολουθήσει την καθεστηκυία τάξη, την κυρίαρχη αντίληψη και ιδεολογία. Δεν είναι πάντα επιλογή του ανθρώπου, αλλά κάποτε αποτέλεσμα της αδυναμίας του για λόγους που έχουν να κάνουν με το σώμα ή το πνεύμα του. Κοινωνικό θάνατο υφίσταντο παλαιότερα τα άτομα με ειδικές ανάγκες, καθώς η ύπαρξή τους και μόνο θεωρούνταν κατάρρα και τιμωρία. Τα ίδια, όπως και οι γονείς τους, αντιμετώπιζονταν ως δυστυχημένοι άνθρωποι. Και η θρησκευτική πίστη δεν βοηθούσε την κοινωνία να δει τα άτομα αυτά ως εικόνες Θεού και τους γονείς τους ως ήρωες, οι οποίοι επέλεξαν να μεγαλώσουν και να μην πετάξουν τις ψυχές αυτές, δείχνοντας ότι η αγάπη δεν διαμορφώνεται με βάση τις ικανότητες ή την φυσική, την συνήθη κανονικότητα που έχουμε οι περισσότεροι άνθρωποι, αλλά είναι τρόπος που υπερβαίνει κάθε έλλειψη. Κάποτε θα λέγαμε ότι ακριβώς η θρησκευτική αντίληψη, η οποία δεν μπορούσε να γίνει εκκλησιαστική, δηλαδή θέαση του συνανθρώπου ως μέλος εκ μέρους του σώματος του Χριστού, οδηγούσε στην απαξιωτική και τιμωρητική αντίληψη εις βάρος των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Ο κοινωνικός θάνατος έχει να κάνει με την επιλογή του ανθρώπου να μην φέρεται όπως φέρονται οι πολλοί. Παλαιότερα όταν η αμαρτία διαδραμάτιζε σημαντικό ρόλο στον τρόπο θέασης της ζωής, ο κοινωνικός θάνατος συνόδευε όσους και όσες δεν ακολουθούσαν την κοινωνική κανονικότητα, η οποία επηρεαζόταν από την θρησκευτική αντίληψη της ζωής. Η πορνεία έφερνε κοινωνικό θάνατο. Όσοι όμως την συντηρούσαν, γεμάτοι υποκρισία, μπορεί και να ήταν ευπόληπτοι. Η εξουσία όριζε ποιος θα καταδικαστεί σε κοινωνικό θάνατο. Η εξουσία που διαμόρφωνε και διαμορφώνει αντιλήψεις και στάσεις ζωής, ανάλογα με τα συμφέροντά της. Η ομοφυλοφιλία παλαιότερα θεωρούνταν στίγμα και ασθένεια. Σήμερα, θεωρείται επιλογή, που όχι μόνο δεν οδηγεί σε κοινωνικό θάνατο, αλλά επευφημείται ως μία «φυσική» κατάσταση. Συχνά, μάλιστα, οι χειρότεροι επικριτές τους εαυτούς τους είτε στο περιβάλλον τους,

Αλλάξε η αντίληψη της εξουσίας, διότι

περιθωριοποιήθηκε η θρησκεία. Στην ουσία όμως η εξουσία και η κοινωνία άφησε κατά μέρος την έγνοια της αμαρτίας και συχνά, ό,τι αντίκειται στα του Θεού, βαφτίζεται αρετή και αποδεκτό. Η πίστη όμως ουδέποτε απέρριψε τον άνθρωπο, δεν τον καταδίκασε σε κοινωνικό θάνατο. Διέκρινε πάντοτε, με πόνο και προσευχή, το πρόσωπο από την πτώση του. Όταν όμως η πίστη μεταβάλλεται σε θρησκεία, δηλαδή σε φύλακα της ηθικής των ανθρώπων, όταν ταυτίζεται με την νοοτροπία της εξουσίας, τότε δεν μπορεί να διακρίνει το πραγματικό θέλημα του Θεού. Το ίδιο συμβαίνει και με τους πιστούς, οι οποίοι βαφτίζουν ως θρησκευτική κάθε στάση έναντι του κόσμου και του ανθρώπου, χωρίς να διακρίνουν ότι η αγάπη νικά δικαιώματα, η αγάπη νικά φόβους, η αγάπη αγκαλιάζει ακόμη και τον πιο τσαλακωμένο.

Κοινωνικό θάνατο επιβάλλουν σήμερα η τηλεόραση και το Διαδίκτυο.

Διαμορφώνοντας πρότυπα, ιδίως στην εφηβεία, αλλά και στο ερώτημα «ποιος/α αξίζει να προβληθεί;», «ποιος/α είναι ευτυχισμένος/η;», η κοινωνία της πληροφορίας ωθεί, άμεσα και έμμεσα, σε κοινωνικό θάνατο όποιον δεν πληροί τα αυθαίρετα κριτήρια που αυτή διαμορφώνει. Και δεν είναι ανάγκη να βγάλει απόφαση για το ποιος ζει και ποιος είναι «νεκρός» κοινωνικά. Ψυχολογικά ο χρήστης έχει αυτοκαταδικαστεί, όταν νιώθει ότι κανείς δεν θα του δώσει σημασία επειδή δεν είναι έτσι όπως το πρότυπο ορίζει.

Απέναντι σ' αυτήν την στάση ζωής ο Χριστός δημόσια αναγγέλλει ότι «η πίστις σέσωκε». Ότι η σχέση μαζί Του, το άγγιγμά Του, το κοινωνείν Αυτόν «εις άφεισιν αμαρτιών και εις ζωήν αιώνιον», μέσα από την μετάνοια και την επίγνωση όπου φταίμε, είναι το κλειδί ώστε ο άνθρωπος να λάβει τη χάρη μιας άλλης κοινωνικότητας: αυτής της αγάπης και της ανάστασης, διά των οποίων η ζωή ξεκινά από την αρχή. Και μας καλεί, όλους όσοι θέλουμε να είμαστε χριστιανοί, με τον ίδιο τρόπο να βλέπουμε κάθε πλησίον μας: με κριτήριο την σχέση με τον Χριστό, ο Οποίος αγαπά και δέχεται τον κάθε άνθρωπο, ανεξάρτητα της νοοτροπίας της εποχής, ανεξάρτητα της αμαρτωλότητάς του. Αρκεί να Τον πλησιάσουμε.

themistoklismourtzanos.blogspot.com

<https://bit.ly/3EUPDVU>